

[Edvard Sørensen.]

Krischjælpen. Forholdene er adskillige Steder saaledes, at der er Hundreder og atter Hundreder af Skatteydere med Restancer paa fra 3 og op til 6 Kvartaler.

Naar man læser Aabningstalen igennem, der blev holdt her den 4. Oktober, ser man, at Statsministeren mener, at Krischjælpen under den hidtil kendte Form ikke kan fortsættes. Det vil altså sige, at den Hjælp til Kommunerne, som disse de sidste to Aar har faaet, ikke kan paaregnes i Fremtiden, og det er under denne Hjælps Ydelse, at Forholdene er blevet saa fortvivlede, som de er. Derfor vil det være let for enhver at tegne sig Billedet af Kommunernes Økonomi, naar Tilskuddene og Krischjælpen udebliver.

Naar vi ved, at Regeringen til i Dag har modsat sig Venstres Forslag om Overflytning af en Del af Udgifterne til Staten og Overflytning af større Dele af Motor-skatten til Kommunerne, og endvidere ved, at Regeringen til i Dag har modsat sig at faa Udgifter, der vedrører Kommunernes Økonomi, sat ned, da er det vist ikke urime- ligt at spørge Regeringen og specielt den højtærede Indenrigsminister: Hvad agter Regeringen at foretage sig med Hensyn til Kommunernes Økonomi og Likviditet i det kommende Aar? Jeg tror, alle vil være enige med mig i, at som det gaar nu, kan det ikke blive ved at gaa, hvis ikke man ønsker et fuldstændigt Sammenbrud af alle Kommunekasser. Derfor er dette Spørgsmaal ved Siden af mange andre et meget vigtigt Spørgsmaal, hvis Løsning i aller- højeste Grad trænger sig paa.

Schmidt: Jeg maa vel gaa ud fra, at det store Beskæftigelsesprogram, som den højtærede Regering har gjort Offentligheden bekendt med, bedst aabenbarer Regeringens Syn paa Situationen og dens sidste Hensigter. Den danske Regering har med dette Program fulgt et Eksempel, som er givet af andre Stater, idet den paa Grund af den store Nød vil igangsætte særlige Foranstaltninger. I dette Program er der meget, som tiltaler mig, men der er ogsaa nogle Ting, man maa øve Kritik imod, og med Hensyn til hvilke man maa spørge, hvad Mening en i Grunden er.

Det maa siges klarere, end Programmet gør, hvad Resultat man i Grunden venter af en saadan Beskæftigelse og Igangsættelse af Foretagender. Jeg kunde tænke mig, at man mener, det er sagt fuldkommen klart: man vil bekæmpe Arbejdsløsheden ved at skaffe Arbejde. Jeg synes imidlertid

ikke, det er tilstrækkeligt at svare saaledes. Vel kan man bekæmpe Arbejdsløsheden ved at skaffe Arbejde, men naar dette Arbejde er fuldført, hvad saa? Det kan ikke være tilstrækkeligt at sætte Arbejde i Gang, skabe nye Værdier og saa se Tiden an. Man maa gøre mere, man maa se, om man ikke kan skabe en Tilstand, naar Programmet er gennemført, saaledes at Situationen ogsaa i Længden forbedres. Man maa ikke blot skabe nye Værdier, men i størst muligt Omfang selvstændige Eksistenser eller Eksistenser, der i det mindste i nogen Grad er selvstændige.

Der er noget andet, man ikke faar Svar paa. Naar man gennemser dette Program, er der en Del, som man undrer sig over. Det store Onde, som Arbejdsløsheden er, nævnes, den Arbejdsløshed, der hærger dette Land og andre Lande. Men der er noget andet ved Siden af, der er af lige saa uhyggelig Betydning, det maa Regeringen ogsaa være bekendt med: at Landbruget mangler Rentabilitet. Det staar der ikke noget om i Programmet. Jeg har med Tilfredsstillelse set, at man i Programmet taler om, at man muligvis ogsaa kunde yde Tilskud til Arbejder, der foretages paa private Ejendomme, og at man har Opmærksomheden henvendt paa Rente- og Gældsspørgsmaalet. Jeg anser det for at være af den allerstørste Betydning, at man træffer gennemgribende Foranstaltninger med Hensyn til Gælds- og Rentespørgsmaalet — jeg kommer tilbage til dette Spørgsmaal, naar jeg nærmere skal beskæftige mig med det nordslesvigske Spørgsmaal, hvor alle de Foranstaltninger, med hvilke man vil imødegaa Krisen, finder særlig Anvendelse, fordi Nøden dér er størst, og fordi Danmark dér har den allerstørste Forpligtelse. I denne Sammenhæng kommer jeg ogsaa ind paa den Betydning, som Afsætningen har; naar vore Produkter igen skal faa den nødvendige Pris, maa Afsætningsspørgsmaalet løses paa den ene eller den anden Maade.

Vender vi tilbage til Programmet og dets Hensigt: at bekæmpe Arbejdsløsheden ved at skaffe Arbejde, ser vi, at der staar ganske rigtigt, at man ikke hurtigt kan vente en Lysning, og derfor maa væsentlige Beløb flyttes fra Understøttelse til Betaling for nyttigt Arbejde. Et andet Sted siges der, at i Stedet for uproduktiv Understøttelse maa der skabes levende Værdier. Jeg gør endnu en Gang opmærksom paa, at der maa skabes mere; der maa sørges for, at flere Mennesker herefter kan hjælpe sig selv og dermed virkelig blive frie. Jeg ser nok, at det kan man ikke gøre direkte ved